

ZO PLANT U EEN KLIMAATBOOM

Stap 1 : Bewaren

Als u de bomen enkele dagen moet bewaren voor u ze gaat planten, moet u maatregelen treffen om de boom te beschermen tegen uitdroging.

Tijdens een kortdurige bewaring van één tot twee dagen, volstaat het om de bomen in de schaduw en vorstvrij te leggen. De kluiten worden nat gesproeid en afgedekt met een afdekzeil.

Bij een langdurige bewaring dient u de bomen in te kuilen. Graaf op voorhand een sleuf van 0,5 meter breed en 0,5 meter diep. Zet alle bomen naast elkaar in de sleuf en bedek de wortels met zand. Geef bij droog weer voldoende water.

TIP: Tijdens het inkuilen laat je de bomen nooit met de kluit bloot liggen. De kluiten worden steeds afgedekt met een zeil.

Stap 2 : Transporteren

Het transport van bomen is een belangrijk aandachtspunt. Vaak loopt het in deze fase grondig mis waardoor de boom vroegtijdig afsterft. Als bomen niet goed getransporteerd worden, kunnen de wortels snel uitdrogen. En een droge wortel is een dode wortel.

Bij het transporteren van bomen met kluit is het laden en lossen van de bomen een belangrijk aandachtspunt. Tijdens het laden en lossen van grote bomen bestaat het gevaar dat de bast van de boom wordt afstroopt als de strop niet juist wordt geplaatst. De boom wordt hierdoor onherstelbaar beschadigd. Als de bast rondom wordt afgestroopt, zal de boom dit niet overleven.

U kan bomen met kluit op twee manieren laden en lossen:

- met een laadband

Bij grote of kwetsbare bomen dient u een laadband te gebruiken waarbij de boom gelicht wordt d.m.v. een strop rond de kluit. De strop om de stam dient enkel als ondersteuning en om de boom in positie te houden. Het tillen van de boom gebeurt dus volledig aan de kluit. Op de plaats waar de strop om de stam komt, omwikkel je de stam altijd met jute. Draai nooit een strop onder spanning om de stam.

- met een kluithaak

Meerstammige bomen (met een stamontrek tot en met 30 centimeter per stam en/of een kluitdoorsnede tot 80 centimeter) worden geladen en gelost met een kluithaak. Deze haak wordt laag in de kluit gestoken zodat de haak het gewicht van de boom draagt. Te grote kluiten worden nooit met een kluithaak gelost. De draadkorf kan dan openscheuren of de stam kan beschadigd worden omdat de strop om de stam het volledige gewicht van de boom moet dragen.

Grotere meerstammige bomen worden geladen en gelost met een strop om de kluit en meerdere stroppen naar de achterste stammen. Als je een strop om slechts één stam aanbrengt, levert dit beschadigingen aan de bast op.

Laat bomen met kluit nooit vallen, maar zet ze steeds zachtjes neer.

Als u bomen met kluit transporteert, moeten kroon en kluit afgedekt worden met een afdekzeil. Zeker als het blad begint uit te lopen, is het afdekken van de kroon van essentieel belang. Het zeil wordt met een spanriem aangetrokken zodat het goed op zijn plaats blijft zitten.

Bij transport op een aanhangwagen leg je de bomen zo dat de kluiten naar het voertuig wijzen en de kroon over de laadklep van de aanhangwagen uitsteekt. Dit doen we om te voorkomen dat de wind onder het zeil kan inblazen tijdens het rijden. Dit droogt de kluit snel uit.

TIP: Bevestig op de rand van de laadklep buisisolatie. Dit voorkomt schade aan de bast tijdens het transport van de bomen.

Stap 3 : Inrichten van het plantgat

Een goede voorbereiding is belangrijk. Het plantgat wordt voorbereid voor de boom geleverd wordt. Hierdoor verliezen we weinig tijd tijdens het planten en hebben de boomwortels minder kans om uit te drogen.

De grootte van het plantgat

Een veel voorkomende fout is een boom te diep of te nauw planten. Als een boom te diep wordt geplant, krijgen de wortels te weinig zuurstof. De wortels gaan rotten en de boom sterft af. Is het plantgat te nauw, dan kan de wortelstructuur zich niet goed ontwikkelen om de boom te voorzien in de nodige mineralen. In een nauw plantgat heeft een boom ook een zwakke verankering.

Het plantgat krijgt een breedte van driemaal de breedte van de blote wortel, kluit of container. De diepte van het plantgat is tweemaal de hoogte van de kluit of container. Bij bomen die geleverd worden met blote wortel kijken we naar de wortelhals. Hier wordt het plantgat even diep als de hoogte van de wortelhals.

TIP: Plant een boom nooit dieper dan op zijn oorspronkelijke groeiplaats in de kwekerij. Aan de wortelhals kan je zien hoe diep de boom op de kwekerij stond.

Het plantgat inrichten

De wanden van het plantgat mogen niet glad worden afgestoken. Zeker bij het machinaal graven van plantgaten moet hier goed op gelet worden. Gebruik beter een tandenbak om dichtgesmeerde wanden te voorkomen. Bij bodemsoorten als leem of klei, of bij natte bodems worden de wanden ook snel dichtgesmeerd. Hierdoor kunnen de nieuwe wortels niet in de bodem doordringen. De wanden moeten steeds met een spade worden losgestoken. Anders bestaat de kans dat de wortels zich gaan afbuigen op de wanden. Hierdoor krijg je een bloempoteffect met onstabiele bomen als gevolg.

De bodem van het plantgat moet tot 10 cm diep goed losgemaakt worden zodat een diepere beworteling mogelijk wordt. Hierdoor wordt ook de capillaire opstijging van het grondwater bevorderd. De losgemaakte laag op de bodem van het plantgat moet na het losmaken weer aangedrukt worden om het nazakken van de grond en de boom te voorkomen.

Voor de boom in het plantgat wordt geplaatst, wordt eerst een conisch heuveltje op de bodem van het plantgat gemaakt. Dit zorgt ervoor dat de wortels beter waaieren.

TIP: Graaf nooit door de hoogste grondwaterstand. Blijf er minimaal 15 cm boven. Als u door deze laag heen graaft zal de boom voortdurend met de wortels in het nat staan waardoor deze na enkele jaren afsterft.

Stap 4 : Boompalen

Een boom die pas werd geplant, staat in het begin nog los in de grond. De wortels moeten nog groeien. Wortels starten met hun groei als de grond in het plantgat zich heeft gezet en de wortels niet meer op en neer bewegen. Door de boom te bevestigen aan een boompaal, wordt voorkomen dat hij zal omwaaien of scheefgroeien. Een boompaal is dus alleen nodig zolang het wortelgestel onvoldoende ontwikkeld is om zich op een natuurlijke manier te verankeren. Dit zal afhankelijk van verschillende factoren de eerste 2 à 3 groeiseizoenen het geval zijn.

Aantal boompalen

Hoeveel boompalen je gebruikt hangt af van de situatie en de boommaat. Daar we binnen het project Ruimte voor Bomen enkel werken met plantmaten vanaf \varnothing 16 cm, gebruiken we steeds 3 boompalen.

Formaat van de boompalen

De boompalen mogen maximum 120 cm boven het maaiveld uitsteken. Ongeveer 1/3 van de paal zit onder het maaiveld. We gebruiken palen met een lengte van \pm 180 cm en een diameter van 8 à 10 of 10 à 12 cm.

We kiezen steeds voor niet verduurzaamde palen daar de palen slechts 3 à 4 jaar moeten meegaan. Als houtsoort kan best gekozen worden voor larix, douglas of fijnspar. Indien je de boompaal na 3 jaar nog een andere functie wil geven (bv. als anti-maaischadepaal), kan je beter kastanje of robinia nemen.

De boompalen plaatsen

Plaats drie boompalen in driehoeksverband tegen de kluit van de boom in het plantgat en sla ze in de bodem. Let op dat de bast van de stam of de takken niet beschadigd worden bij het gebruik van een palenklopper of zware hamer.

Door de boompalen tegen de kluit te plaatsen, veranker je de kluit.

Een boompaal staat minstens 30 cm in de vaste grond, onderaan in het plantgat. Plaats de bomen nooit verticaal, maar een beetje schuin naar buiten.

TIP: Verwijderen een boompaal na drie jaar. Een boompaal heeft na drie jaar geen nut meer.

Stap 5 : Beluchting

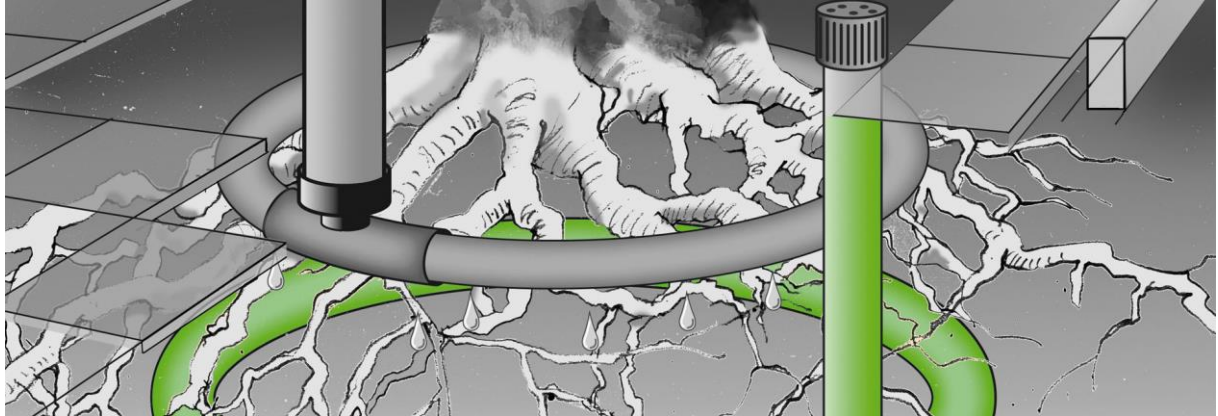
Voor boomwortels is zuurstof van essentieel belang om te kunnen groeien. Voor een goede diffusie is het nodig om structurele voorzieningen te treffen. Beluchtingssystemen zorgen voor een optimale beluchting rondom de stamvoet. De systemen zijn uiterst doeltreffend en gemakkelijk te monteren.

Veel (jonge) bomen, struiken en hagen in de stedelijke omgeving hebben te weinig zuurstof. Een beluchtingssysteem is uiterst doeltreffend, gemakkelijk te monteren en helpt bomen in de openbare ruimte.

Een beluchtingssysteem wordt dieper in het plantvak aangebracht (onder de wortels) om de diepere wortels van extra lucht te voorzien.

Tip : Beluchtingssystemen (buizen, T-stukken en eindkappen) kan u ook verkrijgen in gerecyclede producten die ook weer 100% recyclebaar zijn. Gebruik steeds producten gemaakt van polyethyleen (PE) en polypropyleen (PP) en niet van het schadelijke PVC.

Stap 6 : Voeding

Voedselarme bodems zijn een terugkerend probleem. Daarom is het belangrijk om de bodem te verbeteren.

De grond voor het vullen van het plantgat wordt vermengd met humuscompost. Humuscompost benadert de optimale standplaats van bomen zoveel mogelijk (bosbodem) en vormt een ideaal groeimedium. Het verrijkt de biologische bodemactiviteit die ervoor zorgt dat voedingsstoffen beschikbaar komen voor de boom. We gebruiken steeds 10% humuscompost, dus 1 deel humuscompost en 9 delen teelaarde.

Beter is het gebruik van bomengrond, bomenzand of bomengranulaat. Deze worden op voorhand klaargemaakt en kant-en-klaar geleverd.

TIP: Investeer in een goede standplaats. Beter een kleine boom in een goed plantgat dan een grote dure boom ten koste van een goede plantgatvoorbereiding.

Stap 7 : Planten

Het planten van bomen kan vanaf het moment dat de bomen hun bladeren laten vallen in het najaar tot het moment dat de knoppen beginnen te zwellen in het voorjaar. Er worden geen bomen geplant als de grond (zwaar) bevroren is, als er sneeuw ligt, als er water in het plantgat komt te staan of als de structuur van de bodem verdicht is.

Na de voorbereidende werkzaamheden zoals de bodemverbetering en het graven van het plantgat, worden de bomen geleverd om met de plantwerken te starten. Zorg ervoor dat de bomen onder een afdekzeil blijven liggen tot deze geplant worden.

Als je bomen plant in een plantvak of in een verharde omgeving dient u ook een beluchting te plaatsen. Hiervoor verwijzen we u naar stap 5.

TIP: Ga je een boom aanplanten in een nieuw aangelegd terrein? Wacht 1 jaar alvorens de bomen te planten. De grond moet nog zakken en zich herstellen.

Bomen met kluit planten

Na de bodemverbetering en de plantgatvoorbereiding kan de boom in het plantgat geplaatst worden. De stam wordt omwikkeld met jute waarna de boom met een strop aan kluit en stam of met een kluithaak opgetild kan worden. De boom wordt in het plantgat geplaatst. De bovenkant van de kluit komt vijf centimeter boven maaiveld. Dit omdat de grond in het plantgat nog zakt, zeker bij zware bomen. De boom zakt mee en komt uiteindelijk lager te staan dan de planthoogte.

Bomen worden beter iets te hoog dan te laag geplant. Bomen die te laag worden geplant, hebben kans op zuurstofgebrek. De wortels gaan rotten en de boom sterft af. Te hoog planten is echter ook niet wenselijk. Te hoog geplante bomen drogen gemakkelijk uit, omdat de wortels uiteindelijk boven het maaiveld zullen uitsteken.

Staat de boom in het plantgat, verwijder dan de draad aan de bovenkant van de kluit (openplooien). Zorg ervoor dat de kluit niet uit elkaar valt. Je kan de draad en jute laten zitten. Maar weet wel dat er veel zuurstof uit de bodem gehaald wordt om deze materialen te laten vergaan. Het gevolg is dat de boom een lichte groeiachterstand krijgt.

Het plantgat vullen

Na het plaatsen van de boompalen wordt het plantgat gevuld met een mengeling van schrale teelaarde en humuscompost (1/10 humuscompost en 9/10 teelaarde), bomengrond, bomenzand of bomengranulaat. Als je bomen met blote wortel plant, zorg er dan voor dat de aarde goed tussen de wortels komt te zitten. Schud hiervoor de boom enkele keren op. Zo voorkomt men luchtzakken die rotting veroorzaken.

Zorg ervoor dat de wortelhals een 5 cm boven het maaiveld komt. De grond en de boom zakken nog.

Afwerking

Eens het plantgat gevuld is wordt de boom met boombanden vastgemaakt aan de boompalen. De boombanden worden steeds in een 8 geplaatst zodat de stam van de boom niet tegen de boompalen kan schuren bij wind.

Rond de boom wordt nu een aarden walletje opgehoogd op 50 cm van de stam (gietrand). We geven de boom voldoende water door het kuiltje goed te vullen met water.

TIP: Het is beter een boom iets te hoog te planten dan te diep. Een boom die te diep geplant wordt krijgt minder zuurstof waardoor de wortels gaan rotten en de boom zal afsterven.

Stap 7 : Bewatering

Veel (jonge) bomen, struiken en hagen in de stedelijke omgeving hebben last van droogte. Dit komt veelal door een verstoorde bodemstructuur en/of het nauwelijks doordringen van het hemelwater. Door deze droogte slaan jonge bomen slecht aan of verkeren in stress waardoor er een afname van de vitaliteit plaatsvindt en bomen gevoelig worden voor ziekte, plagen en afsterven.

Ja kan kiezen om een aarden walletje op 50 cm van de stam op te richten (gietrand) of je kan een bewateringssysteem aanbrengen. Een bewateringssysteem is uiterst doeltreffend voor bomen in de openbare ruimte. De systemen zijn gemakkelijk te monteren. Een bewateringssysteem wordt steeds gebruikt bij bomen die geplant worden in plantvakken of bij bomen die geplant worden in een dichte bestrating.

Een bewateringssysteem wordt boven de wortels geplaatst zodat alle wortels van water worden voorzien.

Tip : Gebruik een polyester filterdoek met een zeer lange levensduur. Kokos heeft slechts een levensduur van 5 tot 10 jaar.

